

RETTENS DOM (Femte Afdeling)

9. juli 2002 *

I sag T-333/00,

Rougemarine SARL, Paris (Frankrig), ved advokats T. Levy og O. Rezlan, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved K. Banks og M. Wolfcarius, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: fransk.

støttet af:

Rådet for Den Europæiske Union ved A. Lopes Sabino, som befuldmægtiget,

intervenient,

angående dels en påstand om annullation af Kommissionens beslutning, meddelt i skrivelse af 5. september 2000, om afslag på at yde sagsøgeren finansiel støtte inden for rammerne af MEDIA II-programmet, dels en påstand om erstatning for tab lidt som følge af dette afslag,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.D. Cooke, og dommerne R. García-Valdecasas og P. Lindh,

justitssekretær: ekspeditionssekretær B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 22. februar 2002,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsregler

- 1 Rådet traf den 10. juli 1995 afgørelse 95/563/EF om iværksættelse af et program til fremme af udvikling og distribution af europæiske audiovisuelle produktioner (MEDIA II — Udvikling og Distribution) (1996-2000) (EFT L 321, s. 25).

- 2 Som ansvarlig for programmets gennemførelse er det Kommissionen, der yder finansiel støtte til de virksomheder, hvis projekter den har udvalgt på grundlag af den procedure for indkaldelse af forslag, som er fastlagt i artikel 5 i afgørelse 95/563.

- 3 Artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563 afgrænser den kreds af virksomheder, som kan opnå en sådan støtte:

»Med forbehold af de aftaler og konventioner, som Fællesskabet er kontraherende part i, skal de virksomheder, der er omfattet af programmet, være og forblive ejet direkte eller ved majoritet af medlemsstater og/eller statsborgere i medlemsstater.«

- 4 I forbindelse med forslagsindkaldelse 3/2000 udleverede Kommissionen sine retningslinjer for fremlæggelse af forslag med henblik på, at uafhængige europæiske produktionsselskaber kan opnå støtte til udvikling af audiovisuelle produktioner (fiktion, kreativ dokumentar) (herefter »retningslinjerne«).
- 5 Retningslinjerne definerer i punkt 2, andet led, begrebet et europæisk produktionsselskab som følger:

»En virksomhed, som har audiovisuel produktion som sin hovedaktivitet, som er ejet direkte eller ved majoritet af statsborgere i Den Europæiske Unions medlemsstater, i EØS, eller af statsborgere i andre europæiske lande, der deltager i MEDIA-programmet, og som er hjemmehørende i et af disse lande«.

- 6 Retningslinjerne indeholder i punkt 3.1.1 følgende kriterier for udvælgelsen af de projekter til audiovisuelle produktioner, som tildeles støtte:

»— konceptets kvalitet og originalitet (bedømt på grundlag af udførelse, manuskript, »storyboard« osv.)

— tidligere produktioner gennemført af det bydende selskab og dets ansatte [...]

— mulighederne for, at projektet bliver produceret [...]

— projektets egnethed til transnational udnyttelse [...]«.

- 7 Det er i retningslinjernes punkt 1, in fine, anført, at Kommissionen har udpeget »the European MEDIA Development Agency« (EMDA) til at bistå sig ved bedømmelsen af projekterne.

Sagens faktiske omstændigheder

- 8 Sagsøgeren i denne sag er et selskab, som fremstiller audiovisuelle produktioner, og som er hjemmehørende i Frankrig. Selskabets direktør og indehaveren af majoriteten af anparterne, S. Aloui, er tunesisk statsborger og har siden 1991 haft bopæl i Frankrig.
- 9 Sagsøgeren havde i flere tilfælde uden held indsendt projekter på grundlag af forslagsindkaldelser, foretaget inden for rammerne af MEDIA II-programmet. Den 30. marts 2000, dvs. efter offentliggørelsen af forslagsindkaldelse 3/2000, stillede selskabets direktør Kommissionen følgende spørgsmål:

»Jeg ønsker i forbindelse med forslagsindkaldelse 3/2000 at fremlægge et projekt med henblik på at opnå støtte til udvikling af audiovisuelle produktioner.

Rougemarine er et uafhængigt fransk produktionsselskab, hvis majoritet indehaves af dets direktør, som hverken er statsborger i en af Den Europæiske Unions medlemsstater eller i et andet europæisk land, der deltager i MEDIA-programmet.

Jeg vil gerne vide, om [Rougemarine] anses for at være et europæisk produktionsselskab som defineret i [retningslinjerne].

[...]«

- 10 Ved e-mail af 31. marts 2000 svarede Kommissionen, at sagsøgeren ikke umiddelbart syntes at være omfattet af den definition af begrebet et europæisk produktionsselskab, som er fastsat i retningslinjerne.
- 11 Den 14. april 2000 indgav sagsøgeren på grundlag af forslagsindkaldelse 3/2000 et projekt benævnt »Hôr«. Kommissionen bekræftede modtagelsen af projektet den 26. maj 2000, idet den anførte, at de indsendte projekter ville blive bedømt af en uafhængig ekspertgruppe.
- 12 Ved skrivelse af 5. september 2000 meddelte Kommissionen sagsøgeren, at den havde besluttet ikke at antage »Hôr«-projektet (herefter »den anfægtede beslutning«). Skrivelsen havde følgende ordlyd:

»Gennemgangen af de indsendte forslag er nu afsluttet, og vi beklager at måtte meddele, at »Hôr«-projektet ikke er blevet udvalgt.

Retsforhandlinger

- 13 Ved stævning indleveret til Rettens justitskontor den 3. november 2000 har sagsøgeren anlagt denne sag.

- 14 Ved processkrift indleveret til Rettens justitskontor den 27. december 2000 har Rådet fremsat begæring om at måtte intervenere til støtte for Kommissionens påstande. Ved kendelse af 29. januar 2001 har formanden for Rettens Femte Afdeling tilladt interventionen.

- 15 Intervenienten har indgivet et skriftligt indlæg den 6. marts 2001.

- 16 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Femte Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling.

- 17 Parterne afgav mundtlige indlæg og besvarede spørgsmål fra Retten i retsmødet den 22. februar 2002.

Parternes påstande

18 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- Den ulovlighedsindsigelse, som er fremsat vedrørende afgørelse 95/563, tages til følge.

- Den anfægtede beslutning annulleres.

- Kommissionen tilpligtes at betale det sagsøgende selskab erstatning for det tab, det har lidt som følge af den anfægtede beslutning.

- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Ulovlighedsindsigelsen og påstanden om annullation af den anfægtede beslutning afvises; subsidiært tages ulovlighedsindsigelsen ikke til følge, og Kommissionen frifindes for annullationspåstanden.

— Kommissionen frifindes for erstatningspåstanden.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

20 Intervenienten har nedlagt følgende påstande:

— Den ulovlighedsindsigelse, som er fremsat vedrørende afgørelse 95/563, tages ikke til følge.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Annulationspåstanden

21 Det sagsøgende selskab har til støtte for annullationspåstanden alene fremført det anbringende, at den anfægtede beslutning er diskriminerende. Selskabet har anført, at Kommissionen har meddelt det afslag på at yde finansiel støtte på grund af, at indehaveren af majoriteten af anparterne er tuneser. Det har gjort gældende, at selv om denne begrundelse ikke udtrykkeligt er anført i den anfægtede beslutning, har den reelt været bestemmende for afslaget. Da selskabet således mener at have været udsat for forskelsbehandling, gør det principalt gældende, at den anfægtede beslutning er ulovlig, og har subsidiært, i form af en indsigelse, påberåbt sig, at nationalitetsbetingelsen i artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563, er ulovlig.

Formaliteten

Parternes argumenter

- 22 Kommissionen har gjort gældende, at annullationspåstanden skal afvises. Den har anført, at sagsøgeren ikke har søgsmålsinteresse vedrørende den anfægtede beslutning af grunde, som denne ikke er støttet på. Kommissionen har bestridt sagsøgerens argument om, at grunden til, at selskabets projekt ikke blev udvalgt, er, at det ikke opfylder kriteriet om, at ansøgeren skal være et europæisk produktionsselskab (artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563). Den har anført, at den anfægtede beslutning udelukkende er begrundet i, at det efter en gennemgang foretaget af en uafhængig ekspert viste sig, at sagsøgerens projekt ikke opfyldte tildelingskriterierne (retningslinjernes punkt 3.1.1) og derfor ikke kunne bevilges fællesskabsmidler. Under disse omstændigheder kan der ikke være tale om en implicit afslagsgrund. Sagsøgeren har således ikke søgsmålsinteresse for så vidt angår en begrundelse, som den anfægtede beslutning ikke er støttet på.

Rettens bemærkninger

- 23 Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgerens anbringender er uden betydning, og at selskabet savner søgsmålsinteresse. Hertil bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt den anfægtede beslutning implicit er begrundet i, at sagsøgeren ikke er omfattet af definitionen af begrebet et europæisk produktionsselskab i artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563, henhører under sagens realitet og ikke under formaliteten.

24 Søgsmålet skal derfor antages til realitetsbehandling.

Realiteten

Parternes argumenter

- 25 Sagsøgeren har i første række gjort gældende, at den anfægtede beslutning er i strid med artikel 12 EF og med det grundlæggende lighedsprincip.
- 26 Kommissionens konsekvente afslag på at bevilge støtte til sagsøgerens forskellige projekter viser, at det faktisk er selskabets hovedanpartshavers nationalitet, som udgør den reelle begrundelse for den anfægtede beslutning.
- 27 Det sagsøgende selskab har nærmere anført, at alle de projekter, det har fremlagt inden for rammerne af MEDIA-programmet, på trods af dets bestræbelser er blevet afvist af Kommissionen med helt enslydende begrundelser, hvilket viser, at Kommissionen har villet forkaste projekterne uden yderligere forklaring.

- 28 Kommissionen har i øvrigt i sin e-mail af 31. marts 2000 anført, at sagsøgeren ikke syntes at være omfattet af definitionen af begrebet et europæisk produktionsselskab.
- 29 Ifølge selskabet opfyldte de projekter, det har fremlagt på grundlag af forslagsindkaldelse 3/97, 3/98 og 3/2000, tildelingskriterierne. Selskabet har bl.a. redegjort for de forhold, som må føre til, at det i nærværende sag omhandlede »Hôr«-projekt opfyldte de tildelingskriterier, som vedrørte konceptets kvalitet og originalitet, produktionsselskabets og dets ansattes knowhow, mulighederne for, at projektet bliver produceret samt for at producere det transnationalt.
- 30 I øvrigt har Kommissionen ikke før nærværende sags anlæg henvist til, at der var udarbejdet en ekspertrapport. Kommissionen kunne imidlertid ifølge sagsøgeren ikke forkaste »Hôr«-projektet uden at henvise til denne ekspertrapport, hvis den fandtes på det tidspunkt, hvor den anfægtede beslutning blev vedtaget. Sagsøgeren mener, at denne omstændighed viser, at Kommissionen i virkeligheden har forkastet selskabets ansøgning allerede fordi dets hovedanpartshaver er tuneser, selv om denne begrundelse ikke fremgår udtrykkeligt af den anfægtede beslutning.
- 31 Det nationalitetskriterium, som efter det sagsøgende selskabs opfattelse er blevet anvendt over for det, fører til en situation, hvor europæiske selskaber forskelsbehandles i relation til hovedaktionærens nationalitet. En sådan forskelsbehandling er i strid med det almindelige lighedsprincip, som er opstillet i retspraksis og i artikel 12 EF.

- 32 I anden række har sagsøgeren i form af en indsigelse påberåbt sig, at udvælgelseskriteriet i artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563 vedrørende de europæiske produktionsselskabers ejerkreds' nationalitet er ulovligt i henhold til artikel 12 EF og det grundlæggende lighedsprincip.
- 33 Kommissionen har bestridt disse anbringender og har understreget, at det afslag, som er indeholdt i den anfægtede beslutning, var begrundet i mangler ved sagsøgerens projekt og ikke skyldes nogen form for forskelsbehandling. Kommissionen har gjort gældende, at den skal frifindes, idet søgsmålet støttes på en afslagsgrund, som ikke findes i den anfægtede beslutning, og at beslutningen i øvrigt var tilstrækkeligt begrundet.
- 34 Subsidiært har Kommissionen gjort gældende, at den omhandlede nationalitetsbetingelse er forenelig med princippet om forbud mod forskelsbehandling.
- 35 Rådet har i denne forbindelse nærmere anført, at det anfægtede nationalitetskriterium er et objektive kriterium, der ikke er udtryk for forskelsbehandling. Det har anført, at der ikke i fællesskabsretten findes noget almindeligt princip, som pålægger Fællesskabet i enhver henseende at behandle tredjelands og deres statsborgere på samme måde som medlemsstaterne og borgerne i medlemsstaterne (Domstolens dom af 28.10.1982, sag 52/81, Faust mod Kommissionen, Sml. s. 3745, præmis 25, og domme af 10.3.1998, sag C-122/95, Tyskland mod Rådet, Sml. I, s. 973, præmis 56, og forenede sager C-364/95 og C-365/95, T. Port, Sml. I, s. 1023, præmis 76).
- 36 Hertil kommer ifølge Rådet, at artikel 12 EF er grundlaget for princippet om ligebehandling af fællesskabsborgerne, hvilket princip som udgangspunkt er uanvendeligt, når der er tale om statsborgere i tredjelands (Domstolens dom af 19.1.1988, sag 223/86, Pesca Valentia, Sml. s. 83, præmis 18, og af 5.6.1997, forenede sager C-64/96 og C-65/96, Uecker og Jacquet, Sml. I, s. 3171, præmis 16).

Rettens bemærkninger

- 37 Det bemærkes, at den anfægtede beslutnings begrundelse alene vedrører manglerne ved det projekt, hvortil sagsøgeren havde søgt finansiel støtte fra Fællesskabet. Den anfægtede beslutning indeholder ikke nogen omtale af spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren henset til definitionen af begrebet et europæisk produktionsselskab kunne komme i betragtning med hensyn til MEDIA II-programmet, eller til forslagsindkaldelse 3/2000. Anbringenderne om, at det udvælgelseskriterium, som er fastsat i artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563, er udtryk for forskelsbehandling, synes derfor umiddelbart at være uden betydning, for så vidt som det ikke fremgår af begrundelsen for den anfægtede beslutning, at dette kriterium er blevet anvendt.
- 38 Sagsøgeren er imidlertid af den opfattelse, at den anfægtede beslutning implicit er begrundet med, at selskabet ikke er et europæisk produktionsselskab i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563. Hertil bemærkes, at i betragtning af, at den anfægtede beslutning er utvetydig, påhviler det sagsøgeren at bevise, at beslutningen i virkeligheden er støttet på en implicit begrundelse, som vedrører selskabets hovedanpartshavers nationalitet. Med henblik herpå har sagsøgeren påberåbt sig dels de afslag, selskabet modtog i forbindelse med forslagsindkaldelse 3/97 og 3/98, dels Kommissionens e-mail af 31. marts 2000, hvori den anførte, at sagsøgeren ikke syntes at være omfattet af definitionen af et europæisk produktionsselskab.
- 39 Imidlertid bemærkes, at Kommissionen har meddelt afslag på de ansøgninger om finansiel støtte, som sagsøgeren indgav i forbindelse med forslagsindkaldelse 3/97 og 3/98, på grund af projekternes kvalitet og ikke på grund af, at sagsøgeren som sådan ikke kunne komme i betragtning.

- 40 Det er rigtigt, at Kommissionen i sin e-mail af 31. marts 2000 faktisk meddelte sagsøgeren, at selskabet »ikke syntes at være omfattet af« retningslinjernes definition af begrebet et europæisk produktionsselskab.
- 41 Det skal imidlertid bemærkes, at sagsøgeren ikke har følt sig bundet af denne meddelelse, idet selskabet efterfølgende indgav en ansøgning om støtte på grundlag af forslagsindkaldelse 3/2000. Kommissionen har ved behandlingen af denne ansøgning ikke kun undersøgt, om sagsøgeren opfyldte nationalitetskriteriet i artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563. Det fremgår af sagsakterne, at Kommissionen faktisk foretog en vurdering af kvaliteten af sagsøgerens projekt. Kommissionen har i den forbindelse fremlagt rapporten fra den uafhængige ekspert, som skulle bedømme ansøgningerne om finansiel støtte. Denne har fremhævet manglerne ved projektet, og navnlig, at manuskriptet ikke forekom tilstrækkelig gennearbejdet, og at det planlagte budget var for højt i forhold til det potentielle publikum. Under disse omstændigheder kan der ikke sættes spørgsmålstegn ved, at Kommissionen faktisk har gennemgået sagsøgerens projekt på grundlag af tildelingskriterierne.
- 42 Det ændrer ikke noget herved, at den anfægtede beslutning ikke præciserer de særlige forhold, der førte til, at Kommissionen fandt, at sagsøgerens projekt ikke opfyldte tildelingskriterierne i forslagsindkaldelse 3/2000, og at Kommissionen ikke før nærværende sags anlæg havde fremsendt eller nævnt den ekspertrapport, som udgjorde grundlaget for den anfægtede beslutning.
- 43 Såfremt sagsøgerens anbringender skal forstås således, at de også omfatter et anbringende om, at begrundelsen for den anfægtede beslutning er utilstrækkelig, bemærkes, at spørgsmålet, om den anfægtede beslutnings begrundelse opfylder kravene efter artikel 253 EF, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område.

- 44 I det foreliggende tilfælde synes den omstændighed, at begrundelsen for den beslutning, hvorved Kommissionen meddeler afslag på bevilling af finansiel støtte inden for rammerne af MEDIA II-programmet, er kortfattet, at være en uundgåelig følge af, at der var indgivet et stort antal støtteansøgninger i forbindelse med forslagsindkaldelse 3/2000, som Kommissionen skulle tage stilling til inden for en kort frist. Det fremgår af den anfægtede beslutning, at Kommissionen meddelte afslag på ca. 84% af de 577 støtteansøgninger, den behandlede. Under disse omstændigheder ville en mere detaljeret begrundelse for hver enkelt individuel beslutning have forsinket proceduren for tildeling af finansiel støtte på grundlag af forslagsindkaldelse 3/2000 betydeligt (jf. analogt Domstolens dom af 7.2.1990, sag C-213/87, Amsterdam Kommune og VIA mod Kommissionen, Sml. I, s. 221, summarisk offentliggørelse, præmis 2). Begrundelsen for den anfægtede beslutning har, selv om den var lakonisk, gjort det muligt for sagsøgeren at forsvare sine rettigheder og for Retten at udøve sin prøvelsesret.
- 45 Det følger heraf, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at den anfægtede beslutning implicit er begrundet i, at Kommissionen ikke anså selskabet for at være blandt de selskaber, som kan tildeles finansiel støtte inden for rammerne af MEDIA II-programmet.
- 46 Følgelig er de anbringender, hvorefter definitionen af begrebet et europæisk produktionsselskab er udtryk for forskelsbehandling, uden betydning, og de bør derfor forkastes. Det er herefter uforment at tage stilling til de anbringender, sagsøgeren har fremsat i form af en indsigelse vedrørende definitionen af begrebet et europæisk produktionsselskab i artikel 3, stk. 4, i afgørelse 95/563, idet de ligeledes er uden betydning.
- 47 Kommissionen bør derfor frifindes for annullationspåstanden.

Erstatningspåstanden

Parternes argumenter

- 48 Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale erstatning for det tab, sagsøgeren mener at have lidt som følge af den påståede forskelsbehandling, hvilket tab foreløbigt er opgjort til 2 446 386,7 EUR.
- 49 Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at betingelserne for, at Fællesskabet ifalder erstatningsansvar, er opfyldt i det foreliggende tilfælde.

Rettens bemærkninger

- 50 Ifølge fast retspraksis forudsætter Fællesskabets ansvar uden for kontraktforhold opfyldelse af en række betingelser vedrørende retsstridigheden af den adfærd, som fællesskabsinstitutionerne hævdes at have udvist, og eksistensen af en skade samt vedrørende årsagsforbindelsen mellem adfærden og det påberåbte tab (jf. Domstolens dom af 17.5.1990, sag C-87/89, Sonito m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1981, præmis 16, og Rettens dom af 29.10.1998, sag T-13/96, TEAM mod Kommissionen, Sml. II, s. 4073, præmis 68).

- 51 Det fremgår af undersøgelsen af annullationspåstanden, at en af de nødvendige betingelser for, at Fællesskabet ifalder ansvar, ikke er opfyldt, idet Kommissionen ikke har begået retsstridige forhold, som kan medføre et sådant ansvar.
- 52 Følgelig skal Kommissionen frifindes for sagsøgerens erstatningspåstand, uden at det er fornødent at undersøge, om de øvrige betingelser for, at Fællesskabet ifalder ansvar, er opfyldt.
- 53 Det følger af det ovenfor anførte, at Kommissionen i det hele bør frifindes.

Sagens omkostninger

- 54 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, bør det i overensstemmelse med den af Kommissionen nedlagte påstand herom pålægges sagsøgeren at bære sine egne omkostninger og betale Kommissionens omkostninger.
- 55 I henhold til artikel 87, stk. 4, i Rettens procesreglement bærer Rådet, som intervenient, sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Femte Afdeling)

- 1) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.
- 2) Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler Kommissionens omkostninger.
- 3) Intervenienten bærer sine egne omkostninger.

Cooke

García-Valdecasas

Lindh

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. juli 2002.

H. Jung

Justitssekretær

J.D. Cooke

Afdelingsformand